

УДК 336.02:330.34
DOI: 10.60022/3(3)-5S

Швець Наталія Романівна

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів
Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Shvets Nataliia

Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance;
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

ORCID: 0009-0000-9192-2235

Мороз Євгеній Віталійович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна

Moroz Yevgenij

PhD student

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine

ORCID: 0009-0004-2039-5860

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті представлено розгорнуте теоретико-методологічне обґрунтування авторського підходу до формування архітекτονіки фінансової політики сталого розвитку, що розглядається як інтегрована система інструментів, механізмів і стратегічних рішень, спрямованих на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку держави. Підкреслено, що фінансова політика сталого розвитку виступає стратегічним інструментом державного регулювання, який забезпечує раціональний розподіл фінансових ресурсів, підтримання макроекономічної стабільності, підвищення конкурентоспроможності національної економіки та створення умов для досягнення Цілей сталого розвитку. З огляду на сучасні глобальні виклики, зокрема екологічні загрози, енергетичну нестабільність, структурні дисбаланси та посилення соціальних ризиків, доведено необхідність реформатування концептуальних засад фінансової політики та проведення ґрунтового аудиту її складових.

Ключові слова: цілі сталого розвитку, архітектоніка фінансової політики, бюджетна стратегія, фінансова політика, інвестиційна політика, фінансовий контроль.

TO THE PROBLEM OF FORMING FINANCIAL POLICY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Abstract. The article presents an expanded theoretical and methodological justification of the author's approach to shaping the architectonics of sustainable development financial policy, conceptualized as an integrated system of instruments, mechanisms, and strategic decisions aimed at ensuring the balanced socio-economic development of the state. It emphasizes that sustainable development financial policy functions as a strategic instrument of public regulation, enabling the rational allocation of financial resources, maintaining macroeconomic stability, enhancing national economic competitiveness, and creating the conditions necessary for achieving the Sustainable Development Goals. In light of contemporary global challenges—including environmental threats, energy instability, structural imbalances, and rising social risks—the study substantiates the need to reformat the conceptual foundations of financial policy and conduct a comprehensive audit of its core components.

The research proposes an original model of the architectonics of sustainable development financial policy, structured around four key dimensions: budget strategy, fiscal policy, investment policy, and the system of financial control. It is argued that the ecological orientation of budget strategy, the stimulation of sustainable expenditures within fiscal policy, the support of green technologies through investment instruments, and the introduction of ESG reporting into financial control collectively form a new logic of public governance.

oriented toward long-term resilience and responsibility. This architectonic framework enables the redirection of financial flows toward environmentally safe, socially significant, and economically efficient projects, ensuring the systemic integration of sustainable development principles into the state's financial policy.

The study concludes that the proposed approach provides a methodological foundation for the modernization of public finance, enhances the effectiveness of financial regulation, and creates the conditions necessary for achieving the Sustainable Development Goals in the long-term perspective. This model may serve as a basis for developing strategic policy documents, improving institutional mechanisms, and designing new financial policy instruments oriented toward sustainability, innovation, and accountability.

Keywords: Sustainable development goals, financial policy architecture, budget strategy, fiscal policy, investment policy, financial control.

Постановка проблеми. Цілі сталого розвитку (ЦСР), прийняті ООН у 2015 році, є універсальною програмою подолання глобальних викликів, включаючи бідність, нерівність, кліматичні зміни та деградацію екосистем. Однак їхня реалізація потребує комплексних механізмів, серед яких фінансова політика займає центральне місце. Фінансова політика держави визначає пріоритети розподілу ресурсів, стимули для приватного сектору та умови для міжнародної кооперації, що робить її критичною для досягнення ЦСР.

Фінансова політика розглядається нами як ключовий інструмент формування інституційних, економічних та соціальних умов для реалізації ЦСР, який включає механізми фіскального регулювання, бюджетного планування, податкових реформ та інвестиційних стратегій, що сприяють досягненню сталого розвитку. Ефективна фінансова політика є не лише засобом, а й індикатором прогресу у сфері стабільності, справедливості та екологічної відповідальності.

Згідно зі звітом SDSN, порядок денний ЦСР вимагатиме щорічних глобальних капітальних витрат у розмірі від 5 до 7 трильйонів доларів США. Фінансування шести рекомендованих основних суспільних трансформацій (у сферах освіти, охорони здоров'я, енергетичних систем, сільського господарства, міського планування та технологій) вимагатиме щорічного поступового збільшення приблизно на 2–3 трильйонів доларів США порівняно з поточними рівнями. [1] Тільки в галузі енергетичного переходу глобальні додаткові інвестиції, необхідні для утримання підвищення температури нижче 2°C, оцінюються приблизно у 800 мільярдів доларів США на рік. [2, с.2]

Тому економічні дослідження відіграють важливу роль у визначенні нових шляхів фінансування, нових механізмів фінансової політики, що дозволять своєчасно та адекватно забезпечувати потоки «орієнтованих на цілі» державних та приватних інвестицій для досягнення ЦСР. Кінцевою метою цього порядку денного досліджень має бути інформування про дії, необхідні політикам, фінансовим учасникам та державним і приватним інвесторам, щоб збільшити фінансові потоки ЦСР у відповідь на вимоги сталого розвитку. [3]

У попередніх роках Експертна група високого рівня Європейської Комісії зі сталого фінансування (HLEG) наголосила, що «досягнення наших цілей Паризької угоди вимагає не менше ніж трансформації всієї фінансової системи, її культури та стимулів». [4, с.5] Однак нинішня структура фінансової системи суперечить Цілям сталого розвитку. Економічні рішення людства, керовані грошовими символами, що маніпулюють у фінансовому секторі, вивели земні системи далеко за межі їхнього нормального робочого діапазону. [5, с.83]

Зважаючи на викладені факти необхідні дослідження, щоб розробити нові механізми фінансової політики для збільшення фінансових потоків, пов'язаних з Цілями сталого розвитку, у відповідь на вимоги сталого розвитку, таким чином, щоб це відповідало переважаючим політичним та фінансовим обмеженням, що панують в економічних системах на сьогодні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем формування та реалізації державної фінансової політики, зокрема фінансової політики сталого розвитку присвячені праці таких вітчизняних науковців, як В. Вовк [12], Б. Данилишина [6], С. Дорогунцова [7], І. Запатріної [11], М. В. Малишко [8], Г. Східницької [9], Н. Швець [29; 30] та іноземних учених Т. Lagoarde-Segot [3], W. Steffen [5] та ін. Однак завершальної теоретичної концепції сучасної фінансової політики, спрямованої на досягнення ЦСР ними остаточно не сформовано.

Мета статті. Зважаючи на все вищевикладене метою наукової статті є формування теоретичного підґрунтя до формування та окреслення проблем реалізації фінансової політики сталого розвитку в Україні в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Звернемося до теоретичного підґрунтя сутності державної фінансової політики. На сучасному етапі розвитку економічної науки відсутнє уніфіковане трактування поняття «державна фінансова політика». Зокрема, В. Малишко та А. Пучко [8] розглядають її як

інструмент реалізації фінансових функцій, що орієнтований на досягнення державних цілей із мінімізацією витрат та забезпеченням належного рівня ефективності. У свою чергу, Г. Східницька [9, с.228] інтерпретує державну фінансову політику сталого розвитку як складову соціально-економічної стратегії, спрямовану на гармонійне зростання фінансових ресурсів у межах усіх компонентів фінансової системи, а також на фінансове забезпечення реалізації програм соціально-економічного розвитку держави та її регіонів, що мають на меті підвищення рівня та якості життя населення.

Група українських науковців на чолі з С. Шкарлетом звертають увагу на те, що одним із ключових чинників прискорення регіонального розвитку є забезпечення фінансової автономії органів місцевого самоврядування та оптимізація використання фінансових ресурсів територіальними громадами. Це, своєю чергою, потребує впровадження ефективних механізмів фінансового забезпечення, здатних гарантувати достатній обсяг фінансування. [10, с.221]

І. Запатріна [11, с.62] наголошує, що державна фінансова політика визначає стратегічні та поточні напрями використання фінансових ресурсів, враховуючи шляхи реалізації цілей економічної політики, міжнародні чинники та потенціал зростання фінансових можливостей країни.

В. Вовк [12, с.172] формулює сутність державної фінансової політики сталого розвитку як систему заходів, спрямованих на мобілізацію, розподіл і раціональне використання фінансових ресурсів з метою формування конкурентоспроможної національної економіки, забезпечення сталого соціально-економічного прогресу, підвищення добробуту населення та зміцнення геополітичних позицій держави в умовах зростаючих зовнішніх викликів і загроз.

Аналіз зарубіжних наукових та прикладних джерел дозволив виокремити такі особливості визначення ученими та практиками державної фінансової політики (див. табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна таблиця визначень державної фінансової політики

Джерело	Визначення	Основні акценти
GFOA [13]	Стратегічний інструмент управління ресурсами, спрямований на забезпечення найбільшої цінності для громади	Ефективність, прозорість, управління
Oxford Handbook [14]	Регулювання, управління боргом та фінансування, що формують ключову роль держави у фінансовій системі	Історичний контекст, інституційна роль
IMF [15]	Заходи з управління доходами, витратами, боргом для досягнення фінансової стійкості	Фіскальна стійкість
OECD [16]	Інструмент економічного зростання, соціальної справедливості та стабільності	Податкова та бюджетна політика
World Bank [17]	Механізм мобілізації ресурсів, їх розподілу та контролю для досягнення ЦСР	Сталий розвиток
UNDP [18]	Система прозорого та ефективного управління державними коштами	Підзвітність, ефективність
European Commission [19]	Інструмент координації фіскальних заходів для забезпечення стабільності у ЄС	Єврозона, стабільність
Harvard Kennedy School [20]	Стратегічне планування та реалізація бюджетних рішень, що впливають на добробут громадян і конкурентоспроможність економіки	Добробут, конкурентоспроможність

Джерело: складено авторами на основі [13-20]

Узагальнення наведених визначень (див. табл. 1) свідчить про багатовимірність поняття «державна фінансова політика». Вона виступає не лише як інструмент управління фінансовими ресурсами, а й як стратегічна платформа для реалізації соціально-економічних, інституційних та геополітичних цілей. Такий підхід дозволяє сформувати комплексну модель фінансової політики, здатну адаптуватися до викликів глобального середовища та внутрішніх потреб держави.

Зважаючи на все вищевикладене пропонуємо визначити *фінансову політику сталого розвитку* як стратегічний інструмент державного регулювання, за допомогою якого забезпечується ефективний розподіл фінансових ресурсів у суспільстві, що забезпечує макроекономічну стабільність, конкурентоспроможність національної економіки та досягнення Цілей сталого розвитку в державі.

З огляду на необхідність переформатування концептуальних основ фінансової політики в напрямку вирішення завдань, пов'язаних з досягненням ЦСР, вимагає ґрунтовного аудиту архітектура складових фінансової політики. Науковий огляд вітчизняних та зарубіжних теоретико-практичних досліджень цього напрямку дозволив виокремити такі основні особливості архітектури фінансової політики держави.

В теоретичному плані вітчизняні науковці (В. Базилевич, О. Близнюк, М. Крупка та ін.) розглядають

фінансову політику як ключовий інструмент економічного розвитку, що має бути спрямований на досягнення соціальних, екологічних та економічних цілей і при цьому виділяють такі її складові: фінансова політика – забезпечення справедливого розподілу ресурсів; бюджетна стратегія – орієнтація на довгострокові пріоритети; інвестиційна політика – підтримка екологічно чистих технологій; фінансовий контроль – прозорість та підзвітність у використанні коштів. [21, с.175-176]

Методологічну основу фінансової політики держави формують класичні та неокласичні школи фінансової думки, а також сучасні макроекономічні теорії (кейнсіанство, монетаризм), які закладають основу сталого фінансового управління. [22]

З інституційної точки зору Національна академія наук України акцентує увагу на взаємозв'язку фінансово-бюджетної та грошово-кредитної політики як основи сталого розвитку. При цьому пропонується посилення координації між державними фінансовими інститутами. [23, с. 250-257]

Зарубіжні учені та практики більшою мірою зосереджуються на методично-прикладних аспектах фінансової політики держави. Так, зарубіжні дослідники (наприклад, J. Stiglitz, N. Stern) засновують концепцію «зеленої фінансової політики» і наголошують на необхідності інтеграції екологічних критеріїв у фінансову політику, а саме: зеленого бюджетування (включення екологічних витрат у державні бюджети); стимулювання сталих інвестицій (податкові пільги для екологічних проєктів); фінансової інклюзії (доступність фінансових послуг для всіх верств населення). [24; 25]

Ключові інститути міжнародної фінансової політики OECD, IMF, World Bank наголошують на необхідності встановлення глобальних стандартів сталого фінансування в національних фінансових політиках і пропонують рамки для оцінки ефективності фінансової політики з точки зору сталого розвитку: SDG-aligned budgeting (узгодження фінансових рішень з Цілями сталого розвитку ООН); Climate-related financial disclosures (прозорість щодо кліматичних ризиків у фінансовій звітності). [26]

Порівняльний аналіз підходів українських та зарубіжних дослідників до архітектури фінансової політики держави представлений в табл. 2.

Таблиця 2

Порівняння підходів українських та зарубіжних дослідників до архітектури фінансової політики держави

Складові фінансової політики	Українські погляди	Зарубіжні погляди
Бюджетна стратегія	Соціальна орієнтація	Екологічна орієнтація
Фінансова політика	Перерозподіл доходів	Стимулювання сталих витрат
Інвестиційна політика	Підтримка інфраструктури	Підтримка зелених технологій
Фінансовий контроль	Прозорість, антикорупція	Кліматична звітність

Джерело: складено авторами

Бачимо кардинально відмінні концептуальні підходи до побудови архітектури фінансової політики у вітчизняних та зарубіжних учених, більшою мірою спричинені необхідністю спрямування її (фінансової політики) на досягнення завдань сталого розвитку. Отож розглянемо детальніше окремі складові фінансової політики сталого розвитку у їх тісному взаємозв'язку із сутністю та цілями реалізації.

Забезпечення екологічної орієнтації *бюджетної стратегії* — це не просто тренд, а стратегічна необхідність у контексті сталого розвитку, особливо для України в умовах війни та глобальних викликів. Узагальнюючи наші попередні науково-методичні гіпотези та дослідження науковців пропонуємо такий науко-практичний підхід до її формування.

1. *Інституційна інтеграція екологічних пріоритетів, яка передбачає:* впровадження екологічних критеріїв у процес бюджетного планування (наприклад, ESG-індикатори); створення міжвідомчих координаційних платформ між Міністерством фінансів, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України тощо та місцевими органами влади; розробка екологічно орієнтованих бюджетних програм, з чіткими KPIs та механізмами моніторингу. [27, с.54]

2. *Раціональне фінансування природоохоронної діяльності, яке включає:* забезпечення цільового фінансування заходів з охорони довкілля, включаючи відновлення екосистем, управління відходами, енергоефективність [28]; впровадження зелених облігацій та інших інструментів екологічного інвестування; створення екологічного фонду в Україні з прозорими механізмами розподілу коштів.

3. *Оцінка ефективності бюджетних програм, яка включає:* використання методик аудиту ефективності екологічних витрат, зокрема на основі звітів Державної аудиторської служби [27, с.62]; впровадження індикаторів сталого розвитку для оцінки впливу бюджетних рішень на довкілля; залучення громадськості та експертного середовища до оцінки результативності бюджетних програм.

4. *Гармонізація з міжнародними стандартами, яка враховуватиме:* адаптацію бюджетної стратегії до Цілей сталого розвитку ООН, особливо ЦСР 13 (клімат), ЦСР 15 (екосистеми) [28]; співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями (Світовий банк, ЄБРР) для залучення грантів та технічної допомоги; впровадження екологічного податкового реформування, зокрема податку на викиди CO₂.

Фіскальна політика як структурний елемент фінансової політики сталого розвитку має бути не просто інструментом збору та витрат коштів, а архітектором довгострокової економічної, соціальної та екологічної рівноваги. Зважаючи на це вона повинна, на наш погляд, включати: зелене оподаткування, включаючи податки на викиди CO₂, забруднення, використання природних ресурсів; стимулювання сталих практик, що передбачають податкові пільги для підприємств, які впроваджують ESG-стратегії; прогресивну модель оподаткування, яка забезпечить соціальну справедливість через перерозподіл доходів; фіскальну стабільність і гнучкість, покликану забезпечувати макрофінансову стабільність, уникаючи надмірного боргового навантаження, разом з тим гнучко реагувати на кризи (війна, пандемії чи кліматичні катастрофи).

Інвестиційна політика як структурний елемент фінансової політики сталого розвитку має бути не просто механізмом залучення капіталу, а інструментом трансформації економіки в напрямку екологічної, соціальної та інституційної стійкості. Сучасні підходи до її формування, згідно з нашими науковими гіпотезами, повинні включати: пріоритетність ESG-інвестицій, що передбачає наявність екологічного, соціального та управлінського компонентів; застосування інструментів сталого фінансування, зокрема зелених облігацій; створення державних та приватних інвестиційних фондів сталого розвитку; використання публічно-приватного партнерства для реалізації екологічно та соціально значущих проєктів; оцінка ефективності та ризиків, що передбачатиме впровадження індикаторів сталого розвитку для оцінки інвестиційного впливу, а також моніторинг життєвого циклу сталих інвестиційних проєктів від планування до утилізації.

І останній структурний елемент, *фінансовий контроль* у системі фінансової політики сталого розвитку – це не лише механізм перевірки, а й інструмент забезпечення збалансованого економічного, соціального та екологічного розвитку, який гарантує, що ресурси використовуються ефективно, прозоро та відповідально. Зважаючи на проведені нами дослідження, він повинен бути забезпечений: адекватним нормативно-правовим забезпеченням, що містить чіткі правила, стандарти та критерії контролю, включає інтеграцію принципів сталого розвитку у фінансове законодавство та вимоги до екологічної, соціальної та управлінської (ESG) звітності; адекватною системою моніторингу та оцінювання, яка включатиме постійний моніторинг використання фінансових ресурсів з вимірюванням впливу на економічні, соціальні та екологічні індикатори, аудит екологічних витрат, «зелених» інвестицій, соціальних програм; відповідальним контролем за цільовим використанням фінансових ресурсів, який включатиме перевірку ефективності використання бюджетних коштів, грантів, інвестицій, контроль за «зеленими» фінансовими інструментами та запобігання нецільовому використанню й корупційним ризикам; прозорим аналізом ризиків і стійкості, що передбачає ідентифікацію фінансових, екологічних і соціальних ризиків, оцінку стійкості фінансової системи до шоків (економічних, кліматичних, енергетичних) та розробку превентивних заходів.

Структурно авторський підхід до архітектури фінансової політики сталого розвитку представлений на рис. 1.

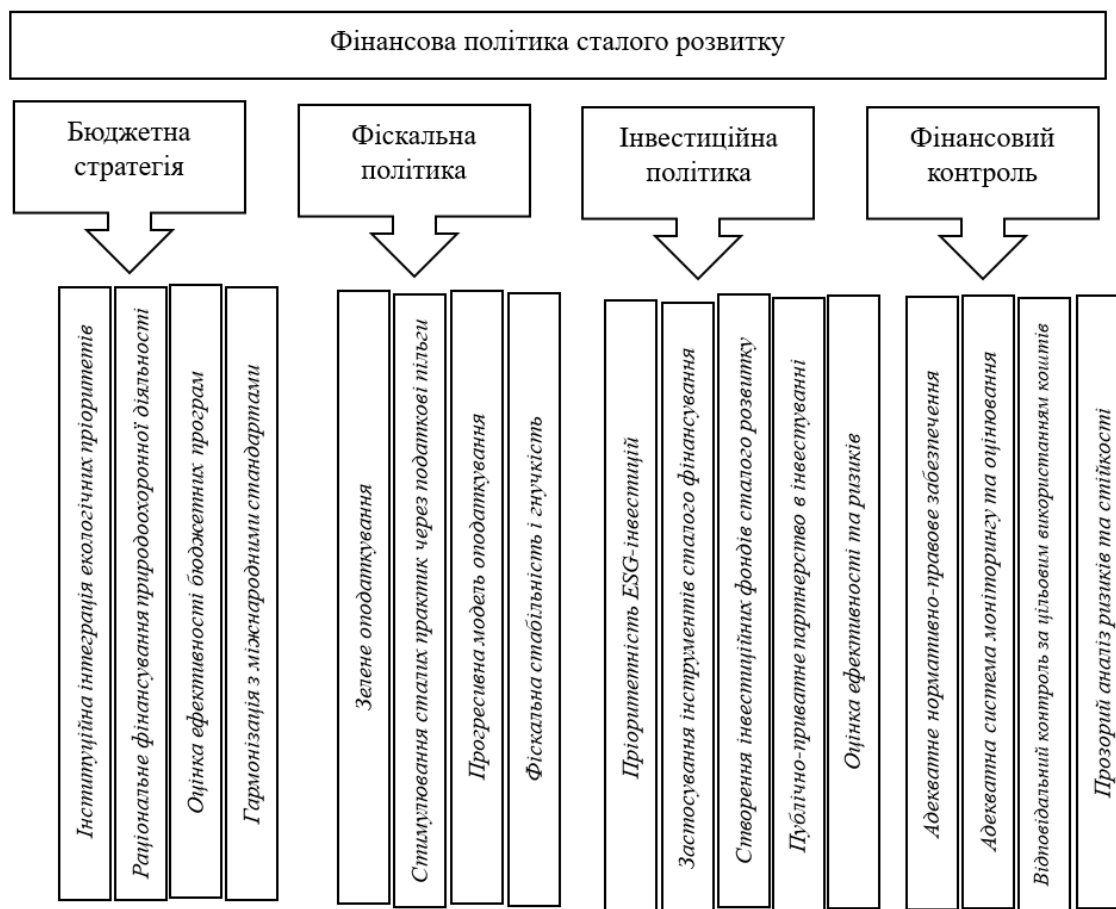

Рис. 1. Архітектура фінансової політики сталого розвитку

Джерело: сформовано авторами

Висновки. Узагальнюючи представлене та попередні дослідження авторів [29; 30] хочемо зупинитися на таких основних результатах.

Нами визначено, що *фінансова політика сталого розвитку* - це стратегічний інструмент державного регулювання, за допомогою якого забезпечується ефективний розподіл фінансових ресурсів у суспільстві, що забезпечує макроекономічну стабільність, конкурентоспроможність національної економіки та досягнення Цілей сталого розвитку в державі.

З огляду на сучасні виклики нами доведена необхідність переформатування концептуальних основ фінансової політики в напрямку вирішення завдань, пов'язаних з досягненням ЦСР, та ґрунтовного аудиту архітектури складових фінансової політики. В дослідженні представлений авторський погляд на архітектуру фінансової політики сталого розвитку в розрізі бюджетної стратегії, фіскальної та інвестиційної політики й фінансового контролю, яка дозволяє переспрямувати зазначені складові державної фінансової політики на досягнення ЦСР. Зокрема підходи у формування фінансової політики сталого розвитку згідно з авторським поглядом повинні включати екологічну орієнтацію у побудові бюджетної стратегії, стимулювання сталих витрат при формуванні фіскальної політики, підтримку зелених технологій при здійсненні інвестиційної політики та запровадження ESG-звітності для здійснення ефективного фінансового контролю.

Література

1. SDSN. *Closing the SDG Budget Gap. Move Humanity*; SDSN Global: New York, NY, USA, 2018. FINAL-2018-10-18_Closing-the-SDG-Budget-Gap.pdf (accessed 1 Aug. 2025)
2. McCollum, D.; Nagai YRiahi, K.; Marangoni, G.; Calvin, K.; Pietzcker, R.; Van Vliet, J.; Van der Zwaan, B. *Energy investments under climate policy: A comparison of global models*. Clim. Chang. Econ. 2013, 4, 1–37.
3. Lagoarde-Segot, T. *Financing the Sustainable Development Goals*. Published in Sustainability (MDPI). <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2775> (accessed 1 Aug. 2025)

4. High-Level Expert Group. *Financing a Sustainable European Economy. Final Report of the High-Level Expert Group on Sustainable Finance*; HLEG: Brussels, Belgium, 2018.
5. Steffen, W.; Broadgate, W.; Deutsch, L.; Gaffney, O.; Ludwig, C. The trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration. *Anthr. Rev.* 2015, 2, 81–98.
6. Данилишин, Б.М. і О.О. Веклич «Ефект декаплінгу як фактор взаємозв'язку між економічним зростанням і тиском на довкілля». *Вісник Національної Академії Наук України*. 2008. № 5. С. 12-18.
7. Дорогунцов С., Ральчук О. «Сталий розвиток — цивілізаційний діалог природи і культури». *Вісник НАН України*. 2001. № 10. С. 16-32. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/73015> (дата звернення 02.08.2025)
8. Малишко В. В., Пучко А. О. «Фінансова політика держави на сучасному етапі». *Траєкторія науки*. 2017. Т.3 №1. URL: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5847320.pdf>. (дата звернення 02.08.2025)
9. Східницька Г. В. «Фінансова політика сталого розвитку». *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1[26]. С. 226–232.
10. Shkarlet S., Dolozina I., Dubyna M. Budgetary revenue breakdown at the local level of public administration in federal countries. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2019. Vol. 5(3). Pp. 218–224.
11. Запатріна І. В. «Формування фінансової політики держави: євроінтеграційний вимір». *Вісник КНЕТУ*. 2012. № 2. С. 59–73.
12. Вовк В. «Формування державної фінансової політики як детермінанти сталого розвитку в умовах впливу глобалізаційних процесів». *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. №2. С. 168-177.
13. Adopting Financial Policies. Government Finance Officers Association (GFOA). URL: <https://www.gfoa.org/materials/adopting-financial-policies> (accessed 2 Aug. 2025)
14. *The Oxford Handbook of Banking and Financial History*, Oxford Handbooks (2016; online edn, Oxford Academic, 7 July 2016), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199658626.013.20> (accessed 2 Aug. 2025)
15. IMF Working Paper. *IMF*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP> (accessed 2 Aug. 2025)
16. OECD Policy Briefs. *OECD*. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/economy.html> (accessed 2 Aug. 2025)
17. Fiscal Policy. *World Bank Group*. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/fiscalfpolicy> (accessed 2 Aug. 2025)
18. Sustainable Finance at UNDP. *UNDP*. URL: <https://www.undp.org/publications/sustainable-finance-undp> (accessed 2 Aug. 2025)
19. Work programme 2024 - economic and financial affairs. *European Commission*. URL: https://commission.europa.eu/publications/work-programme-2024-economic-and-financial-affairs_en (accessed 2 Aug. 2025)
20. *Fiscal Policy and Full Employment*. Harvard Kennedy School. URL: <https://www.hks.harvard.edu/centers/mrcbg/programs/growthpolicy/fiscal-policy-and-full-employment-0> (accessed 2 Aug. 2025)
21. Базилевич, В. Д., Баластрик Л.О. *Державні фінанси: Навч. Посібник*. Київ : Атіка. 2004. 368 с.
22. Сіренко Н.М. та ін. *Фінансова думка України*. Миколаїв: МНАУ. 2021. 77с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8471/1/Finansova%20dumka%20Ukrainy.pdf> (дата звернення 05.08.2025)
23. *Фіскально-бюджетна та грошово-кредитна політика в Україні: проблеми та шляхи посилення взаємозв'язку: монографія* / [А.І.Даниленко, А.А.Гриценко, В.В.Зимовець та ін.] ; за ред. чл.-кор. НАН України А.І.Даниленка ; НАН України ; Ін-т екон. та прогноз. К., 2010. 456 с.
24. Stiglitz, J. E. A blueprint for tackling the debt and development crises and creating the financial foundations for a sustainable people-centered global economy. Initiative for Policy Dialogue, Columbia University. <https://ipdcolumbia.org/publication/jubilee-debt-development-blueprint/> (accessed 20 Aug. 2025)
25. Stern, N. Finance for climate action: Scaling up investment for climate and development. Grantham Research Institute, London School of Economics. <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/publication/finance-for-climate-action-scaling-up-investment-for-climate-and-development/> (accessed 20 Aug. 2025)
26. Organisation for Economic Co-operation and Development. Global outlook on financing for sustainable development 2025. https://www.oecd.org/en/publications/global-outlook-on-financing-for-sustainable-development-2025_753d5368-en.html (accessed 20 Aug. 2025)
27. Рябчук О.Г., Гайова А.В. Аналіз ефективності реалізації бюджетних програм в екологічній сфері. *Економіка та суспільство*. 2022. №44.
28. Глухова В.І., Кравченко В.Х. Екологічні фінанси України в умовах сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2022. №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/74.pdf (дата

звернення 20.08.2025)

29. Швець, Н., Коваленко, Ю., Костюк, В., Чала, В., Романчукевич, В., & Бабенко, А. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2025, 1(60), 82–93. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.60.2025.4607>

30. Shvets, N., Moroz, Ye., Romanchukovich, V., Bilyak, Yu., & Klymenko, M. Components of financial mechanism for sustainable development: Theoretical aspect. *Economics and Business Management*, 2025, 16(1), 166–182. doi: 10.31548/economics/1.2025.166

References

1. SDSN. Closing the SDG Budget Gap. Move Humanity; SDSN Global: New York, NY, USA, 2018. FINAL-2018-10-18_Closing-the-SDG-Budget-Gap.pdf (accessed 1 Aug. 2025)

2. McCollum, D.; Nagai YRiahi, K.; Marangoni, G.; Calvin, K.; Pietzcker, R.; Van Vliet, J.; Van der Zwaan, B. (2013) Energy investments under climate policy: A comparison of global models. *Clim. Chang. Econ.* 4, 1–37.

3. Lagoarde-Segot, T. Financing the Sustainable Development Goals. Published in Sustainability (MDPI). <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/7/2775> (accessed 1 Aug. 2025)

4. High-Level Expert Group. Financing a Sustainable European Economy. Final Report of the High-Level Expert Group on Sustainable Finance; HLEG: Brussels, Belgium, 2018.

5. Steffen, W.; Broadgate, W.; Deutsch, L.; Gaffney, O.; Ludwig, C. The trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration. *Anthr. Rev.* 2015, 2, 81–98.

6. Danylyshyn, B.M. i O.O. Veklych (2008) «Efekt dekaplinhu yak faktor vzaiemozviazku mizh ekonomichnym zrostanniam i tyskom na dovkillia». *Visnyk Natsionalnoi Akademii Nauk Ukrainy*. № 5. С. 12–18.

7. Dorohuntsov S., Ralchuk O. (2001) «Stalyi rozvytok — tsyvilizatsiinyi dialoh pryrody i kultury». *Visnyk NAN Ukrainy*. № 10. S. 16–32. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/73015> (data zvernennia 02.08.2025)

8. Malyshko V. V., Puchko A. O. (2017) «Finansova polityka derzhavy na suchasnomu etapi». *Traiektoriia nauky*. T.3 №1. URL: <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5847320.pdf>. (data zvernennia 02.08.2025)

9. Skhidnytska H. V. (2015) «Finansova polityka staloho rozvytku». *Stalyi rozvytok ekonomiky*. № 1[26]. S. 226–232.

10. Shkarlet S., Dolozina I., Dubyna M. (2019) Budgetary revenue breakdown at the local level of public administration in federal countries. *Baltic Journal of Economic Studies*. Vol. 5(3). Pp. 218–224.

11. Zapatrina I. V. (2012) «Formuvannia finansovoi polityky derzhavy: evrointehratsiinyi vymir». *Visnyk KNETU*. № 2. S. 59–73.

12. Vovk V. (2020) «Formuvannia derzhavnoi finansovoi polityky yak determinanty staloho rozvytku v umovakh vplyvu hlobalizatsiinykh protsesiv». *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. №2. S. 168–177.

13. Adopting Financial Policies. Government Finance Officers Association (GFOA). URL: <https://www.gfoa.org/materials/adopting-financial-policies> (accessed 2 Aug. 2025)

14. The Oxford Handbook of Banking and Financial History, Oxford Handbooks (2016; online edn, Oxford Academic, 7 July 2016), <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199658626.013.20> (accessed 2 Aug. 2025)

15. IMF Working Paper. IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP> (accessed 2 Aug. 2025)

16. OECD Policy Briefs. OECD. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/economy.html> (accessed 2 Aug. 2025)

17. Fiscal Policy. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/fiscalfpolicy> (accessed 2 Aug. 2025)

18. Sustainable Finance at UNDP. UNDP. URL: <https://www.undp.org/publications/sustainable-finance-undp> (accessed 2 Aug. 2025)

19. Work programme 2024 - economic and financial affairs. European Commission. URL: https://commission.europa.eu/publications/work-programme-2024-economic-and-financial-affairs_en (accessed 2 Aug. 2025)

20. Fiscal Policy and Full Employment. Harvard Kennedy School. URL: <https://www.hks.harvard.edu/centers/mrcbg/programs/growthpolicy/fiscal-policy-and-full-employment-0> (accessed 2 Aug. 2025)

21. Bazylevych, V. D., Balastryk L.O. (2004) *Derzhavni finansy: Navch. Posibnyk*. Kyiv : Atika. 368 s.

22. Sirenko N.M. ta in. (2021) *Finansova dumka Ukrainy*. Mykolaiv: MNAU. 77s. URL: <https://dspace>.

mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8471/1/Finansova%20dumka%20Ukrainy.pdf (data zvernennia 05.08.2025)

23. Fiskalno-biudzhetna ta hroshovo-kredytna polityka v Ukraini: problemy ta shliakhy posylennia vzaiemozviazku: monohrafiia / [A.I.Danylenko, A.A.Hrytsenko, V.V.Zymovets ta in.] ; za red. chl.-kor. NAN Ukrainy A.I.Danylenka ; NAN Ukrainy ; In-t ekon. ta prohnozuv. K., 2010. 456 s.

24. Stiglitz, J. E. A blueprint for tackling the debt and development crises and creating the financial foundations for a sustainable people-centered global economy. Initiative for Policy Dialogue, Columbia University. <https://ipdcolumbia.org/publication/jubilee-debt-development-blueprint/> (accessed 20 Aug. 2025)

25. Stern, N. Finance for climate action: Scaling up investment for climate and development. Grantham Research Institute, London School of Economics. <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/publication/finance-for-climate-action-scaling-up-investment-for-climate-and-development/> (accessed 20 Aug. 2025)

26. Organisation for Economic Co-operation and Development. Global outlook on financing for sustainable development 2025. https://www.oecd.org/en/publications/global-outlook-on-financing-for-sustainable-development-2025_753d5368-en.html (accessed 20 Aug. 2025)

27. Riabchuk O.H., Haiova A.V. (2022) Analiz efektyvnosti realizatsii biudzhetnykh proham v ekolohichnii sferi. *Ekonomika ta suspilstvo*. №44.

28. Hlukhova V.I., Kravchenko V.Kh. (2022) Ekolohichni finansy Ukrainy v umovakh staloho rozvytku. *Efektyvna ekonomika*. №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2022/74.pdf (data zvernennia 20.08.2025)

29. Shvets, N., Kovalenko, Yu., Kostiuk, V., Chala, V., Romanchukevych, V., & Babenko, A. (2025) FINANSOVE ZABEZPECHENNIa MYRU TA SPRAVEDLYVOSTI V UKRAINI V KONTEKSTI DOSIaHNENNIa TsILEI STALOHO ROZVYTKU. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(60), 82–93. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.60.2025.4607>

30. Shvets, N., Moroz, Ye., Romanchukevych, V., Bilyak, Yu., & Klymenko, M. (2025) Components of financial mechanism for sustainable development: Theoretical aspect. *Economics and Business Management*, 16(1), 166-182. doi: 10.31548/economics/1.2025.166

Отримано: 02.02.2026

Прийнято до публікації: 02.03.2026

Опубліковано: 15.03.2026